

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«ՓԱՍՏԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Փաստաբանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2004 թվականի դեկտեմբերի 14-ի ՀՕ-29-Ն օրենքի (այսուհետ՝ օրենք) 4-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈԴՎԱԾ 4. ՍՈՒՅՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄԸ

Կազմակերպություններին արգելվում է իրենց անվանման մեջ «փաստաբան» բառի, դրա բոլոր հոլովածների կամ այդ բառը ներառող բառակապակցությունների, ինչպես նաև «փաստաբան» բառի օտարալեզու իմաստային թարգմանությունների օգտագործումը, բացառությամբ փաստաբանների պալատի, փաստաբանական դպրոցի եւ փաստաբանական գործունեություն իրականացնելու նպատակով փաստաբանի կողմից ստեղծվող կազմակերպությունների:»:

Հոդված 2. Օրենքի 5-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈԴՎԱԾ 5. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Փաստաբանական գործունեությունն իրավապաշտպան գործունեության տեսակ է, որն իրականացվում է փաստաբանի կողմից եւ ուղղված է իրավաբանական օգնություն ստացող անձի իրավունքների, ազատությունների եւ շահերի իրականացմանն ու պաշտպանությանը՝ օրենքով չարգելված բոլոր միջոցներով եւ եղանակներով:

2. Փաստաբանը կարող է իրականացնել հետևյալ գործունեությունը՝

1) խորհրդատվություն, ներառյալ՝ վստահորդներին խորհրդատվություն տրամադրելը նրանց իրավունքների եւ պարտականությունների վերաբերյալ,

փաստաթղթերի ուսումնասիրումը, իրավաբանական բնույթի այլ փաստաթղթերի կազմումը (այսուհետ՝ խորհրդատվություն).

2) ներկայացուցչություն, ներառյալ՝ ներկայացուցչությունը դատարանում (այսուհետ՝ դատական ներկայացուցչություն).

3) քրեական գործերով պաշտպանություն,

4) օրենքով նախատեսված դեպքում եւ կարգով վկային իրավաբանական օգնություն ցույց տալը:

3. «Սույն հոդվածով նախատեսված դատական ներկայացուցչությունը կամ դրա կազմակերպումը որպես պարբերաբար կամ վճարովի հիմունքներով մատուցվող ծառայություն կարող է իրականացնել միայն փաստաբանը, բացառությամբ՝

1) մերձավոր ազգականի, այդ թվում՝ ծնողի, զավակի, որդեգրողի, որդեգրվածի, հարազատ կամ ոչ հարազատ (համահայր կամ համամայր) եղբոր կամ քրոջ, պապու, տատու, թոռան, ինչպես նաև ամուսնու կամ ամուսնու ծնողի, փեսայի կամ հարսի համար անվճար ներկայացուցչություն իրականացնելու դեպքերի.

2) մերձավոր ազգականին (ազգականներին)՝ կանոնադրական կապիտալի կեսից ավելի բաժնեմասերը պատկանող իրավաբանական անձի շահերը դատարանում ներկայացնելու դեպքերի:

4. Սույն հոդվածով նախատեսված քրեական գործերով պաշտպանությունը կարող է իրականացնել միայն փաստաբանը:

5. Փաստաբանական գործունեություն չի համարվում փաստաբանի կողմից աշխատանքային պայմանագրի հիման վրա գործատուին իրավաբանական օգնություն ցույց տալը, բացառությամբ փաստաբանի մոտ աշխատող փաստաբանի կողմից իրականացվող գործունեությունը:

Հոդված 3. Օրենքի 6-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈՂՎԱԾ 6. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎՃԱՐՈՎԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Փաստաբանն իրավունք ունի փոխհատուցում ստանալու իր ծառայությունների դիմաց:

2. Փաստաբանական գործունեության վճարի չափն ու վճարման կարգը որոշվում են փաստաբանի եւ վստահորդի միջեւ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով կնքված գրավոր պայմանագրով (այսուհետ՝ պայմանագիր):

3. Փաստաբանի համաձայնությամբ իրավաբանական օգնությունը կարող է ցույց տրվել անհատույց:

4. Պետությունը երաշխավորում է անվճար իրավաբանական օգնությունը սույն օրենքի 41-րդ հոդվածով նախատեսված անձանց՝ նույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում եւ կարգով:

5. Դատարանների կողմից դատական ծախսերի (վնասների) հատուցման հետ կապված փաստաբանի վարձատրության ողջամիտ չափը որոշելու նպատակով փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարող է սահմանել փաստաբանական գործունեության վճարների միջին գնացուցակ: Նշված գնացուցակը չի կարող օգտագործվել այլ նպատակով:»:

Հոդված 4. Օրենքի 7-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«**ՈՂՎԱԾ 7. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԸ**

1. Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատը (այսուհետ՝ փաստաբանների պալատ) սույն օրենքի հիման վրա ստեղծված փաստաբանների մասնագիտական, անկախ, ինքնակառավարվող ոչ առետրային կազմակերպություն է, որի առանձնահատկությունները սահմանվում են սույն օրենքով: Փաստաբանների պալատն իրավաբանական անձի կարգավիճակ ձեռք է բերում օրենքով սահմանված կարգով գրանցվելու պահից:

2. Փաստաբանների պալատի խնդիրներն են՝

1) պաշտպանել իր անդամների իրավունքները եւ օրինական շահերը պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների եւ կազմակերպությունների հետ փոխհարաբերություններում, ինչպես նաեւ դատարանում.

2) կազմակերպել փաստաբանների արտոնագրման գործընթացը.

3) կազմակերպել փաստաբանի ունկնդիրների մասնագիտական ուսուցումը եւ փաստաբանների վերապատրաստումը.

4) վերահսկողություն իրականացնել իր անդամների կողմից սույն օրենքի, փաստաբանների պալատի կանոնադրության եւ փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջների պահպանման նկատմամբ.

5) միջոցներ ձեռնարկել փաստաբանության հեղինակության բարձրացման ուղղությամբ.

6) սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում յուրաքանչյուրի համար հավասարապես ապահովել մատչելի եւ արդյունավետ անվճար իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունքի իրականացումը.

7) նպաստել հանրային իրավագիտակցության եւ իրավական մշակույթի բարձրացմանը:

3. Փաստաբանների պալատը կարող է համագործակցել այլ երկրների փաստաբանական կառույցների, միջազգային եւ այլ կազմակերպությունների հետ:

4. Փաստաբանների պալատը կարող է անձամբ ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնել միայն այն դեպքերում, երբ դա ծառայելու է սույն հոդվածով նախատեսված խնդիրների իրականացմանը: Փաստաբանների պալատն իրավունք ունի անձամբ զբաղվելու միայն իր կանոնադրությամբ նախատեսված ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակներով:»:

Հոդված 5. Օրենքի 8-րդ հոդվածի՝

1. 1-ին մասի 3-րդ կետը ճանաչել ուժը կորցրած,

2. 2-րդ մասը «նախագահի» բառից հետո լրացնել «ինչպես նաև փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերի»,

3. հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ վեցերորդ մասով.

«6. Փաստաբանների պալատի նախագահի եւ այլ մարմինների լիազորություններն ավարտվում են միայն հաջորդ կազմի կամ նախագահի ընտրվելուց հետո՝ լիազորություններն ստանձնելու պահից:»:

Հոդված 6. Օրենքի 9-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈԴՎԱԾ 9. ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

1. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովը փաստաբանների պալատի բարձրագույն մարմինն է, որը՝

1) հաստատում է փաստաբանների պալատի կանոնադրությունը եւ փաստաբանի վարքագծի կանոնագիրքը.

2) ընտրում եւ հետ է կանչում փաստաբանների պալատի նախագահին, խորհրդի անդամներին եւ սույն օրենքի 39.5-րդ հոդվածով նախատեսված անձանց.

3) լուծում է փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ հարցեր:

2. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովը որոշումներն ընդունում է՝

1) ընդհանուր ժողովի գումարմամբ, կամ

2) առանց ընդհանուր ժողովի գումարման (այսուհետ՝ հեռակա կարգով):

3. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովը կազմված է փաստաբանների պալատի անդամ բոլոր փաստաբաններից:

4. Ընդհանուր ժողովի գումարման, ինչպես նաեւ հեռակա կարգով (ներառյալ ընտրությունների) ժողովի կազմակերպման եւ անցկացման կարգը (ներառյալ փաստաբանների պալատի նախագահի, խորհրդի անդամների եւ սույն օրենքի 39.5-րդ հոդվածով նախատեսված անձանց թեկնածուների առաջադրման, նախընտրական քարոզչության կարգը եւ ժամկետները) սահմանվում է փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ:

5. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովը (գումարմամբ կամ հեռակա կարգով) հրավիրվում է փաստաբանների պալատի նախագահի կամ փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշմամբ: Փաստաբանների պալատի անդամների ընդհանուր թվի մեկ քառորդի պահանջով փաստաբանների պալատի նախագահը պարտավոր է հրավիրել ընդհանուր ժողով՝ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով եւ ժամկետում:

6. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովն իրավազոր է, եթե՝

1) գումարվող ժողովին ներկա է փաստաբանների պալատի քվեարկության իրավունք ունեցող անդամների մեկ երրորդից ավելին, կամ

2) հեռակա կարգով անցկացվող ընդհանուր ժողովին մասնակցում են փաստաբանների պալատի քվեարկության իրավունք ունեցող անդամների մեկ երրորդից ավելին:

7. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի որոշումներն ընդունվում են քվեարկությանը մասնակցած անձանց ձայների պարզ մեծամասնությամբ՝ բաց քվեարկությամբ, բացառությամբ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերի:

8. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի իրավասությունը չի կարող փոխանցվել այլ մարմինների:

9. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի որոշումներն ուժի մեջ են մտնում փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով հրապարակվելու պահից, եթե փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ այլ բան նախատեսված չէ:

10. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի որոշումը կարող է դատական կարգով վիճարկվել շահագրգիռ փաստաբանի կողմից այդ որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից մեկ ամսվա ընթացքում:»:

Հոդված 7. Օրենքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 9.1 հոդվածով.

«ՀՈԴՎԱԾ 9.1. ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ՀԱՇՎԻՉ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ԵՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ

1. Փաստաբանների պալատի նախագահի, փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամների եւ սույն օրենքի 39.5-րդ հոդվածով նախատեսված անձանց թեկնածուներին գրանցելու, ինչպես նաեւ փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի քվեարկությունները կազմակերպելու եւ քվեարկությունների (ընտրությունների) արդյունքներն ամփոփելու նպատակով փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից կազմավորվում է փաստաբանների պալատի հաշվիչ հանձնաժողով (այսուհետ՝ հաշվիչ հանձնաժողով)՝ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով:

2. Հաշվիչ հանձնաժողովի անդամների լիազորությունների ժամկետը եւ քանակական կազմը սահմանվում է փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ:

3. Փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանվում են թեկնածուների վստահված անձանց եւ դիտորդների իրավունքները եւ դրանց իրականացման կարգը:

4. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի քվեարկության անցկացման ավարտից հետո հաշվիչ հանձնաժողովը փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով ամփոփում է քվեարկության արդյունքները:

5. Քվեարկության արդյունքները հրապարակում է հաշվիչ հանձնաժողովի նախագահը կամ հաշվիչ հանձնաժողովի որոշմամբ այլ անդամը, ոչ ուշ քան արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ արձանագրություն կազմելու հաջորդ օրը:

6. Փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի որոշումը համարվում է ընդունված քվեարկության արդյունքների հրապարակման պահից:»:

Հոդված 8. Օրենքի 10-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈՂՎԱԾ 10. ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

1. Փաստաբանների պալատի խորհուրդը փաստաբանների պալատի գործադիր, ինչպես նաեւ կարգապահական վարույթ իրականացնող մարմինն է:

2. Փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամների քանակը սահմանվում է փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ, որը չի կարող պակաս լինել տասներկու անդամից՝ չհաշված խորհրդի նախագահը:

3. Փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամները (բացառությամբ խորհրդի նախագահի) վարկանիշային կարգով ընտրվում են ընդհանուր ժողովի կողմից չորս տարի պաշտոնավարման ժամկետով՝ բացառությամբ սույն հոդվածի չորրորդ մասով սահմանված դեպքերի:

4. Փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում այդ անդամի փոխարեն ներգրավվում է փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամների վերջին ընտրության տվյալներով վարկանիշային հաջորդ առավել «կողմ» ձայներ ստացած, սակայն չընտրված փաստաբանը՝ նախորդ անդամի սահմանված ժամկետի մնացած ժամանակահատվածի համար՝ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

5. Փաստաբանների պալատի խորհուրդը՝

1) նշանակում է հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարին.

2) մշակում եւ փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի հաստատմանն է ներկայացնում նոր խմբագրությամբ կանոնադրությունը, կանոնադրության փոփոխությունները կամ լրացումները.

3) մշակում եւ փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի հաստատմանն է ներկայացնում փաստաբանի վարքագծի կանոնագիրքը.

4) կազմավորում է հաշվիչ հանձնաժողով.

5) կազմավորում է որակավորման հանձնաժողովը.

6) իրավասու պետական մարմիններ առաջարկություններ է ներկայացնում օրենքների եւ իրավական այլ ակտերի փոփոխությունների, լրացումների , դրանց ընդունման վերաբերյալ, ինչպես նաեւ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ կարծիք է տալիս նախագիծ մշակող մարմիններին.

7) հաստատում է փաստաբանների պալատի տարեկան բյուջեն՝ փաստաբանների պալատի նախագահի ներկայացմամբ.

8) կազմում եւ Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության միջոցով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն է ներկայացնում անվճար իրավաբանական օգնության տրամադրման փոխհատուցման ֆինանսական հայտերը.

9) որոշում է ընդունում փաստաբանի հավակնորդներին (այսուհետ՝ հավակնորդ) փաստաբանական գործունեության արտոնագիր տրամադրելու վերաբերյալ՝ սույն օրենքի 29-րդ հոդվածով նախատեսված կարգով.

10) որոշում է ընդունում փաստաբանի արտոնագիրն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին.

11) որոշում է ընդունում փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը կասեցնելու կամ վերականգնելու մասին.

12) սահմանում է փաստաբանի անդամավճարի եւ հավակնորդի մուտքի ու այլ վճարների, ինչպես նաեւ փաստաբանների վերապատրաստման համար անհրաժեշտ վճարների չափերը, ինչպես նաեւ դրանք վճարելու կարգը.

13) հաստատում է փաստաբանների պալատի աշխատակազմի հաստիքացուցակը.

14) լուծում է փաստաբանին պատասխանատվության ենթարկելու եւ կարգապահական տույժ նշանակելու հարցը.

15) իրականացնում է սույն օրենքով եւ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

6. Փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստերը հրավիրվում են փաստաբանների պալատի նախագահի կողմից՝ ըստ անհրաժեշտության, բայց տարեկան չորս անգամից ոչ պակաս: Փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստերը կարող են հրավիրվել նաեւ պալատի խորհրդի անդամների մեկ երրորդի կամ փաստաբանների պալատի երեսուն անդամների նախաձեռնությամբ: Կարգապահական գործ քննելու նպատակով փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստի գումարման հետ կապված առանձնահատկությունները սահմանվում են սույն օրենքի 39.6-րդ հոդվածով:

7. Փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստն իրավազոր է, եթե նիստին մասնակցում են անդամների առնվազն կեսը: Փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստն անցկացվում է խորհրդի անդամների ներկա գտնվելու միջոցով:

Փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստերին փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամը քվեարկում է իր այլ լիազորություններն իրականացնում է անձամբ:

8. Փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստերի որոշումներն ընդունվում են նիստին ներկա գտնվող անդամների ձայների պարզ մեծամասնությամբ, եթե ձայների մեծամասնությամբ նախատեսված չէ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ:

Հոդված 9. Օրենքի 11-րդ հոդվածը ճանաչել ուժը կորցրած:

Հոդված 10. Օրենքի 12-րդ հոդվածի՝

1. երկրորդ մասում՝

1) «երկու տարի ժամկետով՝ ինն անդամի կազմով» բառերը փոխարինել «փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված ժամկետով՝ ութ անդամի կազմով»,

2) առաջին կետը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«1) փաստաբանների պալատի նախագահը, որն ի պաշտոնե որակավորման հանձնաժողովի նախագահն է, եւ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով ընտրված չորս անդամ»,

2. երրորդ մասը ճանաչել ուժը կորցրած,

3. հինգերորդ մասում «երկու երրորդը» բառերը փոխարինել «կեսը» բառով,

4. վեցերորդ մասը ճանաչել ուժը կորցրած:

Հոդված 11. Օրենքի 13-րդ հոդվածի՝

1. երկրորդ մասի «յոթ» բառը փոխարինել «տաս» բառով,

2. ութերորդ մասը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«8. Փաստաբանների պալատի նախագահը՝

1) ներկայացնում է փաստաբանների պալատը.

2) գործում է առանց լիազորագրի եւ տալիս է լիազորագրեր.

3) սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային.

4) բանկում բացում է փաստաբանների պալատի հաշվարկային եւ ոչ հաշվարկային հաշիվներ.

5) ընդունում է որոշումներ փաստաբանների պալատի բնականոն գործունեությունն ապահովելուն առնչվող հարցերի վերաբերյալ.

6) նշանակում եւ ազատում է փաստաբանների պալատի աշխատակազմի աշխատողներին.

7) սահմանում է փաստաբանների պալատի աշխատակազմի աշխատողների ծառայողական լիազորությունների շրջանակը.

8) ընդգրկում է փաստաբանին փաստաբանների ցուցակում.

9) փաստաբանի նկատմամբ հարուցում է կարգապահական վարույթ.

10) դադարեցնում է մահացած փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը եւ հանում է փաստաբանների ցուցակից.

11) տրամադրում է փաստաբանի եւ փաստաբանի օգնականի վկայականներ.

12) վերահսկողություն է իրականացնում հանրային պաշտպանի գրասենյակի գործունեության նկատմամբ.

13) հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի առաջարկությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն է ներկայացնում հանրային պաշտպանի գրասենյակի ծախսերի նախահաշիվը (բյուջետային հայտը)՝ պետական բյուջեի նախագծում ընդգրկելու համար.

14) փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով տնօրինում է փաստաբանների պալատի գույքը, այդ թվում նաեւ՝ ֆինանսական միջոցները.

15) իրականացնում է օրենքով եւ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված, ինչպես նաեւ փաստաբանների պալատի մյուս մարմինների իրավասությանը չվերապահված այլ լիազորություններ:»,

3. իններորդ մասի 1-ին նախադասությունը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«Փաստաբանների պալատի նախագահին իր լիազորություններն իրականացնելու համար կարող է նշանակել տեղակալներ՝ փաստաբանների կազմից»:

Հոդված 12. Օրենքի 17-րդ հոդվածում՝

1. առաջին մասը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«1. Փաստաբան է հանդիսանում այն անձը, որն ունի իրավաբան բակալավրի կամ իրավաբան դիպլոմավորված մասնագետի որակավորում և որը ստացել է համապատասխան արտոնագիր փաստաբանական գործունեություն իրականացնելու համար:»

2. երրորդ մասի 3-րդ կետը «քաղաքացիական» բառից հետո լրացնել «եւ վարչական» բառերով,

3. չորրորդ մասից հանել 2-րդ նախադասությունը,

4. ուժը կորցրած ճանաչել երկրորդ, հինգերորդ, յոթերորդ, ութերորդ եւ իններորդ մասերը:

Հոդված 13. Օրենքը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ նոր՝ 17.1. հոդվածով.

«ՀՈԴՎԱԾ 17.1. ԱՅԼ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ

1. Այլ պետության փաստաբանը Հայաստանի Հանրապետությունում փաստաբանական գործունեությունն իրականացնում է սույն օրենքով, փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ եւ փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքով սահմանված կարգով, եթե Հայաստանի Հանրապետության կողմից վավերացված միջազգային պայմանագրերով այլ բան նախատեսված չէ:

Այլ պետության փաստաբանը Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է իր պետության համապատասխան փաստաբանական կառույցի տված արտոնագրի հիման վրա եւ պետք է փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով հավատարմագրվի փաստաբանների պալատում: Հավատարմագիր տալու եւ հավատարմագրի գործողությունը դադարեցնելու կարգը սահմանվում է փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից: Հավատարմագրի գործողությունը փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարող է դադարեցնել այլ պետության փաստաբանի կողմից սույն օրենքի, փաստաբանների պալատի կանոնադրության եւ փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջների խախտման դեպքում: Հավատարմագրման համար այլ պետության փաստաբանից գանձվում է փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից սահմանված չափով վճարներ:»:

Հոդված 14. Օրենքի 18-րդ հոդվածում՝

1. առաջին մասը ճանաչել ուժը կորցրած.

2. երկրորդ մասում՝

1) «մասնավորապես» բառը հանել,

2) 1-ին կետը «քաղաքացիական» բառից հետո լրացնել «, վարչական» բառով,

3) 2-րդ եւ 3-րդ ենթակետերը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«2) օրենքով չարգելված եղանակով ձեռք բերել, ամրագրել եւ ներկայացնել վստահորդի շահերից բխող ապացույցներ (տեղեկություններ), այդ թվում՝ օգտագործել տեխնիկական միջոցներ՝ տեսաձայնագրող, ձայնագրող, ֆոտո, բազմացնող կամ այլ սարքավորումներ, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով կամ չի խախտում այլ անձանց իրավունքներն ու օրինական շահերը.

3) դիմելու պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, անհատ ձեռնարկատերերին եւ իրավաբանական անձանց (այսուհետ՝

տնտեսավարող սուբյեկտներ)՝ իրավաբանական օգնություն ցույց տալու համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր (տեղեկություններ) ստանալու պահանջով: Պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները պարտավոր են տասնօրյա ժամկետում փաստաբանին տրամադրել պահանջվող փաստաթղթերը (տեղեկությունները) կամ դրանց պատճենները, բացառությամբ երբ այդ մարմինների գործունեությունը կարգավորող օրենքներով այլ բան է նախատեսված կամ պահանջվող փաստաթղթերը (տեղեկությունները) օրենքով պահպանվող գաղտնիք են պարունակում: Փաստաթղթերի (տեղեկությունների) տրամադրման մերժումը պետք է տրվի գրավոր եւ պատճառաբանված: Սույն կետում նշված դեպքում, փաստաբանից կարող է գանձվել փաստաթղթերի (տեղեկությունների) կամ դրանց պատճենների տրամադրման համար վճար, որը չի կարող գերազանցել դրա պատրաստման ծախսերը, եթե օրենսդրությամբ վճարման այլ չափ նախատեսված չէ:»

3. Երկրորդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 6-րդ կետով.

«6) առանձին, խորհրդապահական կարգով (կոնֆիդենցիալ), անարգել տեսակցել իր պաշտպանյալի հետ՝ առանց տեսակցությունների թվի և տևողության սահմանափակման, այդ թվում նաև տեսակցությանը հրավիրել արտոնագրված թարգման, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով»:

4. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 3-րդ մասով.

«3. Փաստաբանը փաստաբանական գործունեություն իրականացնելիս ազատ է կատարելու այն, ինչն արգելված չէ օրենքով եւ չի խախտում այլ անձանց իրավունքները եւ ազատությունները:»:

Հոդված 15. Օրենքի 19-րդ հոդվածում՝

1. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 4.1-րդ կետով՝

4.1) սահմանված կարգով եւ ժամաքանակով մասնակցել սույն օրենքով նախատեսված վերապատրաստման դասընթացներին.

2. 7-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«7) կատարել «Փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված պարտականությունները, եթե այդ պարտականությունների կատարումը չի

խախտում սույն օրենքով նախատեսված փաստաբանական գաղտնիքի պահպանման պահանջը.».

3. լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ նոր՝ 8-րդ կետով.

«8) կատարել փաստաբանների պալատի մարմինների եւ փաստաբանների պալատի նախագահի՝ իրենց իրավասության սահմաններում ընդունված իրավական ակտերի պահանջները:»:

Հոդված 16. Օրենքի 20-րդ հոդվածը լրացնել հետեւյալ բովանդակությամբ նոր՝ 7.1-րդ մասով.

«7.1 Փաստաբանների պալատի անդամ օտարերկրյա քաղաքացին կամ քաղաքացիություն չունեցող անձը, ինչպես նաեւ այլ պետության փաստաբանը իրավունք չունի իրավաբանական օգնություն ցույց տալ Հայաստանի Հանրապետության պետական կամ ծառայողական գաղտնիքի հետ առնչվող հարցերով:»:

Հոդված 17. Օրենքի 21-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«**ՈՂՎԱԾ 21. ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ**

1. Փաստաբանն իր գործունեությունն իրականացնելիս անկախ է, ղեկավարվում է միայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության կողմից վավերացված միջազգային պայմանագրերով եւ օրենքներով, որոշումներ:

2. Արգելվում է պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, դրանց պաշտոնատար անձանց, ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց (ներառյալ՝ զանգվածային լրատվության միջոցների) միջամտությունը փաստաբանական գործունեությանը:

3. Փաստաբանը պետք է ապահովվի իր վստահորդի հետ առանձին, անարգել, մեկուսի հաղորդակցվելու, խորհրդատվություն տրամադրելու հնարավորությամբ պետական մարմիններում եւ հիմնարկներում, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում այդ թվում նաև՝ դատական մարմիններում: Պետական եւ դատական մարմիններն ու դրանց պաշտոնատար անձինք պարտավոր են ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները ապահովելու

փաստաբանի կողմից վստահորդի հետ առանձին, անարգել եւ մեկուսի հաղորդակցվելու իրավունքը:

4. Փաստաբանը չի կարող հետապնդվել, պատասխանատվության եւ բերման ենթարկվել, ձերբակալվել, կալանավորվել կամ ենթարկվել իրավունքների այլ սահմանափակման իր մասնագիտական պարտականությունների կատարման կապակցությամբ, ներառյալ՝ վարույթն իրականացնող եւ այլ մարմիններում հայտնաձև կարծիքի կամ դիրքորոշման համար:

5. Փաստաբանը չպետք է նույնացվի իր վստահորդի հետ՝ ելնելով փաստաբանի կողմից իր մասնագիտական պարտականությունների կատարումից:

6. Փաստաբանի բնակարանը, տրանսպորտային միջոցը կամ գրասենյակը, ինչպես նաեւ փաստաբանական կազմակերպության գրասենյակը չի կարող խուզարկվել այն հանգամանքները պարզելու կապակցությամբ, որոնք կապված են փաստաբանական գործունեության հետ: Չի թույլատրվում փաստաբանին խուզարկել իր մասնագիտական պարտականություններն անմիջականորեն կատարելիս:

7. Փաստաբանի մոտ կամ փաստաբանական կազմակերպության գրասենյակում գտնվող իրավաբանական օգնությանը վերաբերող փաստաթղթերը եւ տեղակատվական կրիչները (համակարգիչները, տեսաձայնագրող սարքերը, լազերային սկավառակները, տեսաժապավենները եւ այլն) անձեռնմխելի են, չեն կարող առգրավվել (վերցվել) եւ չեն կարող որպես ապացույց օգտագործվել:

8. Արգելվում է փաստաբանին որպես վկա հարցաքննել այն հանգամանքների վերաբերյալ, որոնք նրան հայտնի են դարձել իրավաբանական օգնություն ցույց տալու կամ իրեն դիմելու կապակցությամբ: Սույն մասի իմաստով փաստաբանի կարգավիճակին է հավասարեցվում նաեւ փաստաբանի մոտ աշխատող փաստաբան չհանդիսացող յուրաքանչյուր անձ:

9. Փաստաբանին չի կարելի արգելել ծանոթանալու դատարանում գտնվող գործի բոլոր այն նյութերին, որոնք առնչվում են իր վստահորդի հետ, ինչպես նաեւ դրանցից կատարել ցանկացած ծավալի դուրսգրումներ եւ պատճենահանումներ, բացառությամբ պաշտպանվող անձի ինքնությունը հաստատող տվյալների:»:

Հոդված 18. Օրենքի 23-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 23. ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՕԳՆԱԿԱՆԸ

«1. Փաստաբանն իրավունք ունի ունենալու օգնականներ: Փաստաբանի օգնական կարող է լինել միայն բարձրագույն իրավաբանական կրթություն ունեցող անձը: Փաստաբանի օգնական չի կարող լինել սույն օրենքի 33-րդ հոդվածում նշված անձը:

2. Փաստաբանի օգնականը իր կարգավիճակը ձեռք է բերում պարզեցված կարգով փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից արտոնագրվելու միջոցով՝ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով:

3. Սույն օրենքի իմաստով փաստաբանի օգնականի կարգավիճակը հավասերեցվում է փաստաբանի կարգավիճակին, որը օգտվում է փաստաբանի բոլոր իրավունքներից՝ հետևյալ բացառություններով.

1) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի մասնակցել դատարանում կամ մինչդատական վարույթում քննչական կամ դատավարական գործողություններին՝ առանց իր ղեկավար փաստաբանի.

2) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի ստորագրել և ներկայացնել հայցադիմումներ, միջնորդություններ, առարկություններ, հայտարարություններ, պատասխաններ, բացարկներ, վերաքննիչ կամ վճռաբեկ բողոքներ, ինչպես նաև հարցեր տալ քննչական կամ դատավարական գործողություններին մասնակցելիս.

3) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի մասնակցել փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովին, այդ թվում նաև՝ հեռակա կարգով անցկացվող ընդհանուր ժողովին, ընտրել և ընտրվել պալատի մարմիններում և պալատի նախագահ, մասնակցել պալատի կանոնադրության և վարքագծի կանոնագրքի քվեարկությանը.

4. Փաստաբանի օգնականի իրավունքների սահմանափակման այլ դեպքեր կարող են նախատեսվել նաև փաստաբանների վարքագծի կանոնագրքով:

5. Փաստաբանի օգնականը կրում է բոլոր պարտականությունները, որոնք սույն օրենքով վերապահված են փաստաբանին, բացառությամբ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու պարտականության:

6. Փաստաբանական պալատի կանոնադրությամբ կարող են նախատեսվել փաստաբանի օգնականի պարտականությունների սահմանափակման այլ դեպքեր:

7. Փաստաբանի օգնականը փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի կանոնների պահանջները խախտելու դեպքում ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի 6-րդ գլխով նախատեսված կարգով:

8. Փաստաբանի օգնականի արտոնագրի դադարեցումը կամ կասեցումը իրականացվում է սույն օրենքի 36-րդ և 38-րդ հոդվածներով նախատեսված կարգով և դեպքերում:

9. Փաստաբանի օգնականն իր ինքնությունը հաստատում է փաստաբանի օգնականի վկայականով, որի ձևը և տրամադրման կարգը հաստատում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը»:

Հոդված 19. Օրենքի 24-րդ հոդվածը ճանաչել ուժը կորցրած:

Հոդված 20. Օրենքի 25-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈԴՎԱԾ 25. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

1. Փաստաբանական գաղտնիք են համարվում այն տեղեկությունները եւ ապացույցները, որոնք իրավաբանական օգնություն հայցող անձը փոխանցել է փաստաբանին, փաստաբանի կողմից տրված խորհրդատվության բովանդակությունն ու բնույթը, ինչպես նաեւ այն տեղեկությունները եւ ապացույցները (նյութերը, կրիչները), որոնք փաստաբանը փաստաբանական գործունեության իրականացման ընթացքում ձեռք է բերել ինքնուրույն:

2. Փաստաբանը, փաստաբանի մոտ աշխատող ոչ փաստաբանը, ինչպես նաեւ փաստաբանների պալատի աշխատողն իրավունք չունի հրապարակելու փաստաբանական գաղտնիքը, բացառությամբ սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերի:

3. Փաստաբանը կարող է հրապարակել փաստաբանական գաղտնիքը, եթե՝

1) առկա է վստահորդի համաձայնությունը.

2) դա անհրաժեշտ է նրա եւ վստահորդի միջեւ ծագած դատական վեճում կամ կարգապահական վարույթում պահանջները հիմնավորելու կամ իր պաշտպանության համար:

4. Փաստաբանը հրապարակում է փաստաբանական գաղտնիքը, եթե առկա է Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով նախատեսված՝

հաստատապես հայտնի նախապատրաստվող ծանր կամ առանձնապես ծանր հանցագործության մասին տեղեկատվություն:

5. Փաստաբանական գաղտնիքի պահպանման պարտականությունը չի սահմանափակվում ժամանակի մեջ եւ տարածվում է նաեւ փաստաբանական գործունեության արտոնագրի գործողությունը կասեցված կամ դադարեցված անձի նկատմամբ:»:

Հոդված 21. Օրենքի 27-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈԴՎԱԾ 27. ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐՔԸ

1. Փաստաբանի վարքագծի կանոնագիրքը սահմանում է փաստաբանի վարքագծի միասնական կանոնները եւ փաստաբանական էթիկայի սկզբունքները, որը պարտադիր է բոլոր փաստաբանների, ինչպես նաեւ վերջիններիս աշխատողների համար:

2. Փաստաբանները պարտավոր են օժանդակ անձնակազմի հետ կնքված աշխատանքային պայմանագրերում նախատեսել նրանց պարտականությունները փաստաբանի վարքագծի կանոնագրի պահանջները պահպանելու վերաբերյալ, եւ հետեւել դրանց պահպանմանը:»:

Հոդված 22. Օրենքի 28-րդ հոդվածը ճանաչել ուժը կորցրած:

Հոդված 23. Օրենքի 29-րդ հոդվածի՝

1. առաջին մասը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«1. Փաստաբանական գործունեության արտոնագիր ստանալու համար հավակնորդը փաստաբանների պալատ է ներկայացնում դիմում՝ փաստաբանների պալատին անդամագրվելու խնդրանքով, որին կցվում է որակավորման հանձնաժողովի տված վկայագրի պատճենը: Որակավորման հանձնաժողովի տված վկայագիրն ուժի մեջ է տրման պահից մինչև հաջորդ՝ փաստաբանական գործունեության արտոնագիր ստանալու համար որակավորման քննությունների անցկացումը»:

2. վեցերորդ մասը ճանաչել ուժը կորցրած:

Հոդված 24. Օրենքի 34-րդ հոդվածում՝

1. 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1. Փաստաբանների պալատի նախագահը փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով www.azdarar.am կայքում հրապարակում է փաստաբանների ցուցակը :»

2. 2-րդ մասում «փաստաբանի ցանկությամբ այլ տեղեկատվություն, որը մանրամասն պետք է նշված լինի փաստաբանի դիմումում» բառերը փոխարինել «փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ տեղեկատվություն» բառերով,

3. 3-րդ մասում «ընդգրկում է նրան փաստաբանների ցուցակում» բառերը փոխարինել «ընդգրկում է նրանց համապատասխանաբար՝ փաստաբանների ցուցակում եւ այլ պետության փաստաբանների ցուցակում»,

4. 4-րդ մասը «պատասխանատվություն» բառից առաջ լրացնել «կարգապահական» բառով:

Հոդված 25. Օրենքի 35-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈԴՎԱԾ 35. ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿԻՑ ՀԱՆԵԼԸ

1. Փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշմամբ փաստաբանը հանվում է փաստաբանների ցուցակից եթե՝

1) նա գրավոր դիմում է փաստաբանների ցուցակից իր անունը հանելու վերաբերյալ.

2) դադարեցվում է նրա արտոնագրի գործողությունը սույն օրենքով նախատեսված հիմքերի առկայության դեպքում:

2. Փաստաբանների պալատի նախագահի որոշմամբ փաստաբանը ժամանակավոր հանվում է փաստաբանների ցուցակից, եթե կասեցվել է նրա արտոնագրի գործողությունը:

3. Փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշմամբ այլ պետության փաստաբանը հանվում է այլ պետության փաստաբանների ցուցակից, եթե դադարեցվել է նրա փաստաբանական գործունեության իրավունքն այն երկրում, որտեղ տրամադրվել էր այդ իրավունքը կամ հավատարմագրի գործողությունը համարվել է ուժը կորցրած:»:

Հոդված 26. Օրենքի 36-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈԴՎԱԾ 36. ԱՐՏՈՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԴԱԴԱՐԵՑՈՒՄԸ

1. Փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը դադարեցվում է, եթե՝

1) նա գրավոր դիմում է փաստաբանների պալատի նախագահին՝ արտոնագրի գործողությունը դադարեցնելու համար.

2) նա արտոնագիր է ստացել օրենքի պահանջների խախտմամբ.

3) առկա է սույն օրենքի 33-րդ հոդվածով նախատեսված հանգամանքը.

4) նա մահացել է, կամ ուժի մեջ է մտել նրան մահացած ճանաչելու մասին դատարանի ակտը.

5) նա փաստաբանական գործունեության արտոնագիր ստանալու, ներառյալ որակավորման քննություններին մասնակցելու համար ներկայացրել է կեղծ տվյալներ.

6) լրացել է արտոնագրի գործողության կասեցման՝ սույն օրենքի 38-րդ հոդվածով սահմանված ժամկետը:

2. Արտոնագրի գործողությունը դադարեցնում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը, իսկ սույն հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ եւ 4-րդ կետերում նշված դեպքում՝ փաստաբանների պալատի նախագահը՝ այն ուժը կորցրած ճանաչելով:

3. Փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարող է դադարեցնել փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը նաեւ սույն օրենքի 39.9-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերում:

4. Արտոնագիրն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին որոշումը կարող է մեկամսյա ժամկետում բողոքարկվել դատական կարգով:

5. Անձն իրավունք ունի դիմելու նոր արտոնագիր ստանալու համար արտոնագրի գործողությունը դադարեցնելուց երկու տարի անց:

6. Այլ պետության փաստաբանը չի կարող փաստաբանական գործունեություն իրականացնել Հայաստանի Հանրապետությունում, եթե դադարեցվել է նրա փաստաբանական գործունեության իրավունքն այն երկրում՝ որտեղ նա ստացել է փաստաբանական գործունեություն իրականացնելու համապատասխան թույլտվություն:»:

Հոդված 27. Օրենքի 38-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՀՈՂՎԱԾ 38. ԱՐՏՈՆԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԿԱՍԵՑՈՒՄԸ

1. Փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը կասեցվում է, եթե փաստաբանը՝

1) ընտրվել է պետական ընտրովի մարմիններում, համայնքի ղեկավարի կամ ավագանու պաշտոնում՝ իր լիազորությունների ժամկետով.

2) զորակոչվել է ժամկետային պարտադիր զինվորական ծառայության մինչև ծառայության ժամկետի լրանալը.

3) մեկ տարուց ավելի ժամանակով առողջական վիճակի պատճառով ի վիճակի չէ կատարելու իր մասնագիտական պարտականությունները, եթե առկա են առողջական վիճակը հավաստող համապատասխան փաստաթղթեր, բայց ոչ ավելի քան 5 տարի ժամկետով.

4) անցել է հանրային ծառայության՝ պետական ծառայության, համայնքային ծառայության մեջ գտնվելու ժամկետով, բայց ոչ ավելի քան 5 տարի ժամկետով.

5) օրենքով սահմանված կարգով ճանաչվել է անհայտ բացակայող: 5

2. Փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը կարող է կասեցվել դատարանի կողմից փաստաբանի նկատմամբ բժշկական բնույթի հարկադրանքի միջոցներ նշանակելու դեպքում:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-4-րդ կետերով նախատեսված հիմքերի առկայության մասին փաստաբանը պարտավոր է տասնօրյա ժամկետում տեղյակ պահել փաստաբանների պալատի խորհրդին:

4. Փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը կասեցնում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը:

5. Փաստաբանի արտոնագրի գործողության կասեցումը հանգեցնում է տվյալ փաստաբանի նկատմամբ սույն օրենքով նախատեսված երաշխիքների կասեցման:

6. Արտոնագիրը կասեցված պալատի անդամը իրավունք չունի մասնակցել պալատի մարմինների եւ նախագահի ընտրություններին:

7. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքերը վերանալուց հետո փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը վերականգնվում է փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշմամբ՝ այն փաստաբանի դիմումի հիման վրա, որի արտոնագրի գործողությունը կասեցվել էր:

8. Փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը վերականգնելը մերժելու մասին որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով:

9. Արտոնագիրը վերականգնած փաստաբանը պարտավոր է անցնել վերապատրաստման դասընթացներ՝ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից սահմանված ժամաքանակով:

Հոդված 28. Օրենքի 6-րդ եւ 7-րդ գլուխները շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

«ԳԼՈՒԽ 6

ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՈՂՎԱԾ 39. ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՀԻՄՔԵՐԸ

1. Փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի եւ փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար:

2. Փաստաբանի մասնակցությամբ քրեական, վարչական կամ քաղաքացիական գործով ի վնաս փաստաբանի վստահորդի ընդունված դատական ակտն ինքնին չի առաջացնում փաստաբանի կարգապահական պատասխանատվություն:

ՀՈՂՎԱԾ 39.1 ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹ ՀԱՐՈՒՅԵԼՈՒ ԱՌԻԹՆԵՐԸ ԵՎ ՀԻՄՔԵՐԸ

1. Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգը սահմանվում է սույն օրենքով եւ փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքով:

2. Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթներն են՝

1) պետական, տեղական ինքնակառավարման եւ ոչ պետական մարմինների, ինչպես նաեւ այլ անձանց դիմումները (բողոքները), ինչպես նաեւ զանգվածային լրատվամիջոցների հրապարակումները,

2) պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ դիմումով փաստաբանների պալատին դիմելու մասին դատարանի սանկցիան.

3) փաստաբանի կողմից սահմանված ժամկետում անդամավճար չվճարելու վերաբերյալ փաստաբանների պալատի հաշվապահի կողմից ներկայացված տեղեկանքը,

4) փաստաբանի կողմից սահմանված ժամկետում վերապատրաստում չանցնելու վերաբերյալ փաստաբանական դպրոցի տնօրենի կողմից ներկայացված տեղեկանքը,

5) հանրային պաշտպանի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու վերաբերյալ հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի միջնորդությունը:

3. Չստորագրված կամ կեղծ ստորագրությամբ կամ մտացածին անձի անունից գրված նամակը, հայտարարությունը կամ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին անանուն հաղորդումը կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթ չէ:

4. Կարգապահական վարույթ հարուցելու հիմքն է փաստաբանի արարքի մեջ սույն օրենքի կամ փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքով նախատեսված պահանջների խախտման հատկանիշների առերեսույթ առկայությունը:

ՀՈԴՎԱԾ 39.2 ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ԵՎ ԴԻՄՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹՈՒՄ

1. Փաստաբանը եւ դիմողը, սույն օրենքով սահմանված կարգով հավասար իրավունքներ ունեն՝

1) մասնակցել կարգապահական վարույթի բոլոր փուլերին ինչպես անձամբ, այնպես էլ ներկայացուցչի միջոցով,

2) կարգապահական վարույթի հարուցման պահից ծանոթանալ կարգապահական գործի բոլոր նյութերին, դրանցից պատճեններ հանել եւ գործից դուրս գրել ցանկացած ծավալի ցանկացած տեղեկություն.

3) տալ բացատրություններ կամ հրաժարվել բացատրություններ տալուց.

4) ներկայացնել ապացույցներ կարգապահական գործին կցելու եւ հետազոտելու համար.

5) հայտնել բացարկներ փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամներին եւ գործը նախապատրաստող անձանց.

6) հարուցել միջնորդություններ.

7) հրավիրել վկաներ, հարցեր տալ ինչպես իր, այնպես էլ մյուս կողմի կամ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից հրավիրված վկաներին.

8) հարցեր տալ ելույթ ունեցողին.

9) հանդես գալ եզրափակիչ ելույթով.

10) ստանալ փաստաբանների պալատի նախագահի եւ փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշումները.

11) բողոքարկել փաստաբանների պալատի նախագահի եւ փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշումները:

ՀՈԴՎԱԾ 39.3 ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ԽԱԽՏՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹ ՀԱՐՈՒՑԵԼԸ

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթների եւ հիմքերի առկայության դեպքում փաստաբանների պալատի նախագահը որոշում է կայացնում կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին, առիթը ծագելու պահից մեկ ամսվա ընթացքում:

2. Նշված ժամկետում պալատի նախագահը կամ իր հանձնարարությամբ այլ անձ, կարող է պահանջել լրացուցիչ փաստաթղթեր, բացատրություններ եւ այլ նյութեր:

3. Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթը կարող է հարուցվել կարգապահական պատասխանատվության հիմքը հայտնաբերելուց հետո՝ վեցամսյա ժամկետում, բայց ոչ ուշ, քան հիմքը ծագելուց մեկ տարի հետո: Սույն մասում նշված ժամկետներն անցնելուց հետո կարգապահական վարույթ չի կարող հարուցվել, իսկ խախտմամբ հարուցված վարույթն ենթակա է կարճման: Կարգապահական վարույթ հարուցվելու օրվանից սույն մասով նախատեսված վաղեմության ժամկետը կասեցվում է:

4. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը ընդունելուց հետո՝ հինգ օրվա ընթացքում, պալատի նախագահը փաստաբանների պալատի խորհրդի

կողմից սահմանված կարգով կարգապահական գործն ուղարկում է սույն օրենքի 39.5-րդ հոդվածով նախատեսված անձին, իսկ սույն օրենքի 40-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերում՝ փաստաբանների պալատի խորհրդին:

5. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշման պատճենն, ընդունման պահից հնգօրյա ժամկետում, ուղարկվում է կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին հաղորդած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձին եւ փաստաբանին, որի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ:

6. Հանրային պաշտպանի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը ընդունման պահից հնգօրյա ժամկետում հաղորդվում է նաեւ հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարին:

ՀՈԴՎԱԾ 39.4 ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ՀԱՐՈՒՑՈՒՄԸ ՄԵՐԺԵԼԸ

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթի կամ հիմքի բացակայության դեպքում փաստաբանների պալատի նախագահը պատճառաբանված որոշում է կայացնում կարգապահական վարույթի հարուցելը մերժելու մասին:

2. Կարգապահական վարույթ հարուցելը մերժելու մասին որոշման պատճենն, ընդունման պահից հնգօրյա ժամկետում ուղարկվում է կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին հաղորդած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձին:

3. Կարգապահական վարույթ հարուցելը մերժելու մասին որոշումը շահագրգիռ անձի կողմից կարող է բողոքարկվել դատական կարգով՝ որոշումը ստանալու պահից մեկ ամսվա ընթացքում:

ՀՈԴՎԱԾ 39.5 ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ԳՈՐԾԸ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆԸ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԵԼԸ

1. Կարգապահական վարույթի գործը փաստաբանների պալատի խորհրդի քննարկմանը նախապատրաստում են այդ նպատակով փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից վարկանիշային կարգով չորս տարի ժամկետով փակ գաղտնի քվեարկությամբ ընտրված փաստաբանները (այսուհետ՝ գործը նախապատրաստող անձ), որոնց թվաքանակը սահմանվում է փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ:

2. Կարգապահական վարույթի գործերի բաշխումը գործը նախապատրաստող անձանց միջև կատարվում է փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշմամբ սահմանված կարգով:

3. Գործը նախապատրաստող անձը պարտավոր է հավաքել ապացույցներ՝ կարգապահական վարույթի օրինականությունը ապահովելու եւ արդարացի լուծման համար նշանակություն ունեցող հանգամանքները բացահայտելու համար:

4. Գործը նախապատրաստող անձի կողմից ապացույցների հավաքման գործընթացը պետք է ավարտվի եւ կարգապահական գործը փաստաբանների պալատի խորհրդին ուղարկվի ողջամիտ ժամկետում, բայց ոչ ավելի, քան գործը ստանալու պահից երկու ամսվա ընթացքում:

ՀՈԴՎԱԾ 39.6 ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾԻ
ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարգապահական գործն ըստ էության քննող եւ վերջնական որոշում կայացնող մարմինն է:

2. Փաստաբանների պալատի խորհուրդ մուտք եղած կարգապահական գործը փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով վարույթ է ընդունում պալատի խորհրդի անդամը, որի մասին նա ընդունում է որոշում: Կարգապահական գործը վարույթ ընդունած խորհրդի անդամը այդ գործը փաստաբանների պալատի խորհրդում քննելիս հանդես է գալիս որպես նիստը նախագահող (սույն գլխում այսուհետ՝ նիստը նախագահող):

3. Փաստաբանների պալատի նախագահը փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից կարգապահական գործի քննությանը չի մասնակցում:

4. Կարգապահական գործը վարույթ ընդունելու պահից 10 օրվա ընթացքում նիստը նախագահողը պարտավոր է նշանակել փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստ եւ նիստի տեղի եւ ժամանակի մասին պատշաճ ծանուցել փաստաբանին, ում նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ, դիմող կողմին, վկաներին եւ կարգապահական գործին մասնակցող այլ անձանց:

5. Կարգապահական գործը քննող պալատի խորհրդի նիստն իրավազոր է, եթե նիստին մասնակցում են խորհրդի անդամների առնվազն կեսը:

6. Փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործը պալատի խորհուրդը քննում է ողջամիտ ժամկետում, բայց ոչ ավել, քան գործը ստանալու պահից վեց ամսվա ընթացքում:

ՀՈԴՎԱԾ 39.7 ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՊԱԼԱՏԻ
ԽՈՐՀՐԴԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

1. Մեկ կարգապահական վարույթի քննության շրջանակներում, անգամ եթե նույն փաստաբանը կատարել է մի քանի կարգապահական խախտում, պալատի խորհուրդը կայացնում է մեկ որոշում:

2. Պալատի խորհուրդը որոշումը կայացնում է խորհրդակցական սենյակում: Խորհրդակցական սենյակում կարող են ներկա գտնվել միայն տվյալ գործը քննող խորհրդի կազմում ընդգրկված անդամները: Այլ անձանց ներկայությունը չի թույլատրվում:

3. Խորհրդակցական սենյակում որոշումն ընդունվում է պալատի խորհրդի անդամների բաց քվեարկությամբ: Ձայների հավասարության դեպքում ընդունված է համարվում այն որոշումը, որն ավելի բարենպաստ է փաստաբանի համար:

4. Պալատի խորհուրդը խորհրդակցական սենյակում քննարկված հարցերը, խորհրդի անդամների կողմից արտահայտված դիրքորոշումը եւ քվեարկության արդյունքները հրապարակման ենթակա չեն, ինչպես նիստի ընթացքում, այնպես էլ գործով քննությունն ավարտվելուց հետո:

5. Փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործի քննության արդյունքում պալատի խորհուրդը կարող է կայացնել հետեւյալ որոշումներից մեկը.

1) փաստաբանին սույն օրենքով նախատեսված կարգապահական տույժի ենթարկելու մասին.

2) կարգապահական վարույթը կարճելու մասին:

6. Կարգապահական խախտման փաստը ապացուցված լինելու վերաբերյալ բոլոր կասկածները, որոնք չեն կարող փարատվել սույն օրենքի եւ վարքագծի կանոնագրքի դրույթներին համապատասխան պատշաճ իրավական ընթացակարգի շրջանակներում, մեկնաբանվում են հոգուտ փաստաբանի:

7. Որոշումը կազմվում է կողմերին է ուղարկվում հրապարակման պահից քսան օրվա ընթացքում:

8. Պալատի խորհրդի որոշումը կարող են բողոքարկել դատական կարգով՝ պալատի խորհրդի որոշումն ստանալու օրվանից՝ մեկամսյա ժամկետում: Պալատի խորհրդի որոշումը օրինական ուժի մեջ է մտնում սույն հոդվածով նախատեսված բողոքարկման ժամկետը անցնելուց հետո:

9. Օրինական ուժի մեջ չմտած խորհրդի որոշման բողոքարկումը կասեցնում է դրա օրինական ուժի մեջ մտնելը:

10. Պալատի խորհրդի որոշումներն ի կատար են ածվում՝ օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՀՈԴՎԱԾ 39.8 ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԿՈՂՄԻՅ
ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾԸ ԿԱՐՃԵԼՈՒ ՀԻՄՔԵՐԸ

1. Փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարճում է փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ վարույթը, այն դեպքում, երբ՝

1) բացակայում է կարգապահական խախտման դեպքը,

2) հիմնավորված չէ փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքի առկայությունը,

3) կարգապահական խախտումը կատարելուց հետո անձը հիվանդացել է անբուժելի հոգեկան հիվանդությամբ կամ դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ,

4) կարգապահական խախտումը կատարելուց հետո սույն օրենքով սահմանված կարգով փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը դադարեցվել է

5) առկա է միեւնույն հիմքով եւ միեւնույն դեպքի վերաբերյալ կարգապահական վարույթ հարուցելու, կարգապահական վարույթի հարուցումը մերժելու կամ կարգապահական վարույթը կարճելու մասին չվերացված որոշում.

6) անցել են սույն օրենքով նախատեսված վաղեմության ժամկետները:

ՀՈԴՎԱԾ 39.9. ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՏՈՒՅԺԵՐԸ

1. Փաստաբանի կարգապահական պատասխանատվության հարցը քննելու արդյունքում փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարող է փաստաբանի նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժերի հետեյալ տեսակներից մեկը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքի.

- 1) նկատողություն.
- 2) խիստ նկատողություն.
- 3) լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելը.
- 4) տուգանք.
- 5) փաստաբանի արտոնագրի գործողության դադարեցում:

2. Փաստաբանի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժը պետք է համաչափ լինի կատարված խախտմանը: Կարգապահական տույժ կիրառելիս փաստաբանների պալատի խորհուրդը հաշվի է առնում նաև խախտման հետեյանքները, փաստաբանի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը, փաստաբանին բնութագրող ուշադրության արժանի այլ հանգամանքներ:

3. Լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու ժամաքանակը որոշում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը: Լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելը կարող է կիրառվել նաև որպես լրացուցիչ տույժի միջոց սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ եւ 4-րդ կետերով նախատեսված տույժերից մեկի կիրառման հետ մեկտեղ:

4. Տուգանքի չափերը սահմանում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը, որը չի կարող գերազանցել նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկը: Տուգանքը փաստաբանը վճարում է փաստաբանների պալատի բյուջե:

5. Փաստաբանի արտոնագրի գործողության դադարեցում տույժի տեսակը փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարող է նշանակել միայն դիտավորությամբ կատարված ակնհայտ կոպիտ կարգապահական խախտման դեպքում:

6. Փաստաբանը համարվում է կարգապահական տույժի չենթարկված՝

1) նկատողության դեպքում՝ կարգապահական տույժ նշանակելու մասին որոշումը օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից՝ երեք ամիս հետո.

2) խիստ նկատողության դեպքում՝ կարգապահական տույժ նշանակելու մասին որոշումը օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից՝ վեց ամիս հետո.

3) որպես հիմնական տույժ՝ լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու դեպքում՝ վերապատրաստումն անցնելու պահից՝ վեց ամսից հետո.

4) տուգանքի դեպքում՝ տուգանքը ամբողջությամբ վճարելու պահից՝ ինն ամսից հետո.

5) փաստաբանի արտոնագրի գործողության դադարեցում դեպքում՝ կարգապահական տույժ նշանակելու մասին որոշումը օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից՝ երկու տարի հետո:

7. Անձը, որի նկատմամբ արտոնագիրը դադարեցվել է որպես տույժ, իրավունք ունի վաղեմության ժամկետները անցնելուց հետո ընդհանուր հիմունքներով դիմել փաստաբանի արտոնագրի ստանալու համար:

8. Վաղեմության ժամկետի ընթացքն ընդհատվում է, եթե մինչև նշված ժամկետներն անցնելն անձը կատարում է նոր կարգապահական խախտում: Այդ դեպքում վաղեմության ժամկետի հաշվարկը վերստին սկսվում է նոր կարգապահական խախտման կատարման օրվանից:

ՀՈԴՎԱԾ 40. ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱԳԱՅՎԱԾ ԿԱՐԳԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ

1. Փաստաբանի կողմից սահմանված ժամկետում անդամավճար չվճարելու կամ վերապատրաստում չանցնելու հիմքով հարուցված կարգապահական վարույթ հարուցելիս փաստաբանների պալատի նախագահը կարգապահական գործն անմիջապես հանձնում է փաստաբանների պալատի խորհրդի քննարկմանը:

ԳԼՈՒԽ 7

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԸ

ՀՈԴՎԱԾ 41. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Հանրային պաշտպանություն է համարվում սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում տրամադրվող անվճար իրավաբանական օգնությունը:

2. Անվճար իրավաբանական օգնությունը ներառում է.

1) խորհրդատվությունը՝ հայցադիմումների, դիմումների, բողոքների և այլ իրավաբանական բնույթի դատավարական փաստաթղթերի կազմում, ներառյալ՝ իրավաբանական տեղեկատվության տրամադրում,

2) ներկայացուցչությունը կամ պաշտպանությունը՝ քրեական, քաղաքացիական, վարչական և սահմանադրական գործերով:

3. Սույն հոդվածի իմաստով ներկայացուցչությունը կամ պաշտպանությունն իրականացվում է քրեական գործով մինչդատական վարույթում, Հայաստանի Հանրապետության առաջին ատյանի, վերաքննիչ և վճռաբեկ դատարաններում, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրական դատարանում:

4. Քրեական գործերով վարույթն իրականացնող մարմինը անվճար իրավաբանական օգնությունն ապահովում է հանրային պաշտպանի գրասենյակի միջոցով՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ կամ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված դեպքերում, կամ եթե դա է պահանջում արդարադատության շահը:

5. Այն անձանց շրջանակը, ով կարող է ստանալ սույն օրենքով նախատեսված անվճար իրավաբանական օգնություն, հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքերի:

ՀՈԴՎԱԾ 42. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԸ

1. Հանրային պաշտպանությունն իրականացվում է հանրային պաշտպանի գրասենյակի միջոցով:

2. Հանրային պաշտպանի գրասենյակը փաստաբանների պալատի կազմում գործող կառուցվածքային ստորաբաժանում է, որը կազմված է հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարից, երկու տեղակալներից, հանրային պաշտպաններից եւ օժանդակ անձնակազմից:

3. Հանրային պաշտպանի գրասենյակում աշխատող փաստաբանների թվաքանակը սահմանում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը՝ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին ֆինանսավորման սահմաններում:

ՀՈԴՎԱԾ 43. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ՂԵԿԱՎԱՐԸ

1. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարին փաստաբանների պալատի նախագահի ներկայացմամբ նշանակում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը, առնվազն տասը տարվա փաստաբանական ստաժ ունեցող անդամների կազմից չորս տարի ժամկետով:

2. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի լիազորությունները վաղաժամկետ կարող են դադարեցվել փաստաբանների պալատի նախագահի ներկայացմամբ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից՝ խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երկու երրորդով՝ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով եւ դեպքերում:

3. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարը՝

1) ներկայացնում է հանրային պաշտպանի գրասենյակը.

2) կազմակերպում է սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում յուրաքանչյուրի համար հավասարապես մատչելի եւ արդյունավետ իրավաբանական օգնության իրականացումը.

3) կատարում է աշխատանքի բաժանում հանրային պաշտպանների միջեւ.

4) ընդունում է որոշումներ հանրային պաշտպանի գրասենյակի բնականոն գործունեությունն ապահովելու ուղղությամբ.

5) քրեական վարույթն իրականացնող մարմնի դիմումի կամ որոշման հիման վրա կամ սույն օրենքի 41-րդ հոդվածով նախատեսված այլ դեպքերում քաղաքացու դիմումի հիման վրա որոշում է կայացնում հանրային պաշտպանություն իրականացնելու մասին որոշումը կամ դիմումը բավարարելու եւ գործը հանրային պաշտպանին հանձնելու մասին կամ հանրային պաշտպանություն իրականացնելու դիմումը մերժելու մասին, երբ այն նախատեսված չէ սույն օրենքի 41-րդ հոդվածով.

6) հսկողություն է իրականացնում հանրային պաշտպանների կողմից իրավաբանական օգնություն իրականացնելու որակի եւ ժամկետների նկատմամբ.

7) միջնորդություն է ներկայացնում հանրային պաշտպանի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու համար.

8) կարող է դիմել պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին կամ տնտեսավարող սուբյեկտներին՝ անվճարունակ անձանց անվճարունակության փաստը ստուգելու, ինչպես նաեւ անվճար իրավաբանական օգնություն ցույց տալու համար անհրաժեշտ տեղեկություններ ստանալու

նպատակով: Նշված մարմիններն ու տնտեսավարող սուբյեկտները պարտավոր են հնգօրյա ժամկետում անհատույց տրամադրել պահանջվող փաստաթղթերը (տեղեկությունները) կամ դրանց պատճենները, բացառությամբ, երբ պահանջվող փաստաթղթերը օրենքով պահպանվող գաղտնիք են պարունակում:

4. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարը խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցում է փաստաբանների պալատի խորհրդի նիստերին:

ՀՈԴՎԱԾ 44. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԸ

1. Հանրային պաշտպան է համարվում հանրային պաշտպանի գրասենյակում աշխատող փաստաբանը, որը գործում է հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի ներկայացմամբ՝ պալատի նախագահի հետ կնքած աշխատանքային պայմանագրի հիման վրա:

2. Հանրային պաշտպանի աշխատանքի անցնելու նպատակով կարող է սահմանվել մրցույթ՝ փաստաբանների պալատի խորհրդի սահմանած կարգով:

ՀՈԴՎԱԾ 45. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԾԱԽՍԵՐԻ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ

1. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի ֆինանսավորումն իրականացվում է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին, որը պետք է ապահովի հանրային պաշտպանի գրասենյակի բնականոն գործունեությունը:

2. Հաշվի առնելով անվճար իրավաբանական օգնություն ստանալու համար դիմած քաղաքացիների հայտերի եւ փաստացի իրավաբանական օգնություն տրամադրելու դեպքերի վիճակագրական տվյալները՝ փաստաբանների պալատի խորհուրդը հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի առաջարկությամբ օրենքով սահմանված ժամկետում հանրային պաշտպանի գրասենյակի ծախսերի նախահաշիվը (բյուջետային հայտը) ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն՝ պետական բյուջեի նախագծում ընդգրկելու համար:

3. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի բյուջետային հայտը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից ընդունվելու դեպքում ընդգրկվում է

պետական բյուջեի նախագծում, իսկ առարկության դեպքում պետական բյուջեի նախագծի հետ միասին ներկայացվում է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողով: Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողով եւ փաստաբանների պալատ է ներկայացնում բյուջետային հայտի վերաբերյալ առարկության հիմնավորումը:

4. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի դրամական միջոցները տնօրինում է փաստաբանների պալատի նախագահը:

5. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի գործունեության ապահովման հետ կապված ծախսերը փոխհատուցվում են պետական բյուջեից, որոնք ներառում են հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի, տեղակալների եւ հանրային պաշտպանների պաշտոնային դրույքաչափերը, ինչպես նաեւ հանրային պաշտպանի գրասենյակի գործունեության ապահովման հետ կապված այլ ծախսեր: Հանրային պաշտպանի գրասենյակին հատկացվող ֆինանսական միջոցները չեն կարող ծախսվել այլ նպատակներով:

6. Հանրային պաշտպանի եւ հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի տեղակալի պաշտոնային դրույքաչափը սահմանվում է Երեւան քաղաքի համայնքի դատախազի համար օրենքով սահմանված պաշտոնային դրույքաչափին հավասար գումարի չափով: Անհրաժեշտության դեպքում փաստաբանների պալատի նախագահը կարող է ժամավճարային դրույքաչափեր նախատեսող աշխատանքային պայմանագրեր կնքել հանրային պաշտպանի գրասենյակում չընդգրկված փաստաբանների հետ, որի դեպքում փոխհատուցվող գումարի չափը սահմանվում է Երեւան քաղաքի համայնքի դատախազի աշխատանքային մեկ ժամի վարձատրության չափին համարժեք:

7. Հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարն իր գործունեության համար ստանում է փոխհատուցում՝ հանրային պաշտպանի պաշտոնային դրույքաչափի քսանհինգ տոկոսով ավելի գումարի չափով:

8. Հանրային պաշտպանների գործունեության ապահովման հետ կապված այլ ծախսերի փոխհատուցման գումարը հաշվարկվում է հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի, տեղակալների եւ հանրային պաշտպանների աշխատանքի վարձատրության համար նախատեսված գումարի երեսուն տոկոսի չափով՝ անկախ հանրային պաշտպանների կողմից կատարված փաստացի ծախսերի:

Հոդված 29. Օրենքը լրացնել հետեյալ բովանդակությամբ նոր՝ 7.1 գլխով՝

ԳԼՈՒԽ 7.1

ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԸ ԵՎ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ

ՀՈԴՎԱԾ 45.1 ԴՊՐՈՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

1. Փաստաբանական դպրոցը հիմնադրամի կարգավիճակ ունեցող ոչ առետրային կազմակերպություն է:

2. Փաստաբանական դպրոցի իրավական կարգավիճակի, հիմնադրման, կառավարման մարմինների, կանոնադրության, լուծարման, գույքի օգտագործման, ինչպես նաև այլ հարցերը կարգավորվում են «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով՝ հաշվի առնելով սույն օրենքով սահմանված առանձնահատկությունները:

3. Փաստաբանական դպրոցի հիմնադիրն է փաստաբանների պալատը՝ ի դեմս փաստաբանների պալատի խորհրդի:

4. Փաստաբանների պալատի խորհուրդը հաստատում է փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությունը, ինչպես նաև փոփոխություններ կամ լրացումներ է կատարում կանոնադրությունում:

ՀՈԴՎԱԾ 45.2. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

1. Փաստաբանական դպրոցը սույն օրենքին եւ փաստաբանական դպրոցի կանոնադրության նպատակներին համապատասխան՝

1) կազմակերպում եւ անցկացնում է փաստաբանական դպրոցի ունկնդիրների մասնագիտական ուսուցումը,

2) կազմակերպում է փաստաբանական դպրոցի ունկնդիրների համար անցկացվող որակավորման քննությունը,

3) կազմակերպում եւ անցկացնում է փաստաբանների մասնագիտական վերապատրաստումը:

4) իրականացնում է փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ գործունեություն:

ՀՈԴՎԱԾ 45.3 ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

1. Փաստաբանական դպրոցի կառավարումն իրականացնում են փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհուրդը եւ փաստաբանական դպրոցի տնօրենը:

ՀՈԴՎԱԾ 45.4 ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

1. Փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհուրդն իրականացնում է փաստաբանական դպրոցի ընդհանուր կառավարումը եւ ընթացիկ գործունեության վերահսկողությունը:

2. Փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհուրդը կազմավորվում է փաստաբանների պալատի նախագահից եւ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով նշանակված առնվազն չորս անդամից և ՀՀ արդարադատության նախարարության մեկ ներկայացուցչից:

3. Փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհրդի նախագահն ի պաշտոնե փաստաբանների պալատի նախագահն է:

4. Փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհուրդը՝

1) հաստատում է ունկնդիրների ուսման վարձի չափը, դրա վճարման կարգը և փաստաբանական դպրոցի աշխատանքային ներքին կանոնակարգերը եւ աշխատակազմի հաստիքացուցակը.

2) հաստատում է փաստաբանական դպրոցի տարեկան բյուջեն՝ փաստաբանական դպրոցի տնօրենի ներկայացմամբ.

3) փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված պարբերականությամբ լսում է փաստաբանական դպրոցի տնօրենի հաշվետվությունները.

4) փաստաբանների պալատի խորհրդի հաստատած ուղենիշներին համապատասխան՝ հաստատում է փաստաբանների վերապատրաստման եւ հավակնորդների ուսուցման ծրագրերը.

5) փաստաբանական դպրոցի տնօրենի ներկայացմամբ քննարկում եւ լուծում է ունկնդրի հեռացման հարցը.

6) անվավեր է ճանաչում, վերացնում կամ կասեցնում է փաստաբանական դպրոցի տնօրենի ընդունած անհատական կամ ներքին իրավական ակտերը.

7) իրականացնում է սույն օրենքով եւ փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:

ՀՈԴՎԱԾ 45.5 ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴԴՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆԸ

1. Փաստաբանական դպրոցի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է փաստաբանական դպրոցի տնօրենը, որին փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով պաշտոնի նշանակում եւ պաշտոնից ազատում է փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհուրդը՝ փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհրդի նախագահի առաջարկությամբ:

2. Փաստաբանական դպրոցի տնօրենը՝

1) ղեկավարում է ուսման գործընթացը.

2) կազմակերպում է կառավարման խորհրդի որոշումների կատարումը.

3) փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով տնօրինում է փաստաբանական դպրոցի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, գործարքներ է կնքում փաստաբանական դպրոցի անունից.

4) ներկայացնում է փաստաբանական դպրոցը Հայաստանի Հանրապետությունում եւ օտարերկրյա պետություններում.

5) փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում փաստաբանական դպրոցի աշխատանքային ներքին կանոնակարգերը եւ հաստիքացուցակը.

6) փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում փաստաբանական դպրոցի ուսումնական ծրագրերը.

7) իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ եւ վերահսկում դրանց կատարումը.

8) փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով ունկնդրին ենթարկում է կարգապահական պատասխանատվության.

9) իրականացնում է սույն օրենքով եւ փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ լիազորություններ:

ՀՈԴՎԱԾ 45.6 ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ՈՒՆԿՆԴՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

1. Փաստաբանական դպրոցի ունկնդիր կարող է լինել այն գործունակ ֆիզիկական անձը, որն ունի իրավաբանական կրթության բակալավրի կամ դիպլոմավորված մասնագետի որակավորման աստիճան, բացառությամբ, երբ նա դատապարտվել է դիտավորությամբ կատարված հանցագործության համար, եւ նրա դատվածությունը մարված կամ հանված չէ:

2. Անձը փաստաբանական դպրոցի ունկնդրի կարգավիճակ է ձեռք բերում փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով փաստաբանական դպրոց ընդունվելու պահից:

ՀՈԴՎԱԾ 45.7 ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ՈՒՆԿՆԴՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՏՈՒՅԺԵՐԸ

1. Փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում և կարգով ունկնդիրը կարող է ենթարկվել կարգապահական պատասխանատվության:

2. Կարգապահական տույժերի տեսակներն են՝

- 1) նկատողություն.
- 2) խիստ նկատողություն.
- 3) դպրոցից հեռացում:

3. Փաստաբանական դպրոցից որպես կարգապահական տույժ հեռացված ունկնդիրը զրկվում է մեկ տարվա ընթացքում փաստաբանական դպրոց կրկին ընդունվելու իրավունքից:

4. Ունկնդիրը կարող է իր նկատմամբ կարգապահական տույժ նշանակելու մասին որոշումը բողոքարկել դատարան՝ որոշումը ստանալու պահից մեկ ամսվա ընթացքում:

ՀՈԴՎԱԾ 45.8 ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՈՒՄ

1. Ունկնդրի ուսուցումը փաստաբանական դպրոցում իրականացվում է փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով եւ ժամկետներում: Ուսուցումն իրականացվում է երկու փուլով՝ տեսական ուսուցում եւ գործնական ուսուցում (փորձաշրջան): Ուսուցման ընդհանուր տեսողությունը չի կարող վեց ամսից պակաս լինել:

2. Իրավաբանի՝ առնվազն հինգ տարվա մասնագիտական ստաժ ունեցող ունկնդրի ուսուցումը իրականացվում է փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ նախատեսված պարզեցված ընթացակարգով:

3. Փաստաբանական դպրոցի ուսումնական ծրագրերը, փաստաբանական դպրոցի տնօրենի ներկայացմամբ հաստատում է փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհուրդը:

ՀՈԴՎԱԾ 45.9 ՈՒՆԿՆԴՐԻ ՓՈՐՁԱՇՐՋԱՆԸ

1. Ունկնդիրը փորձաշրջանը կարող է անցնել ինչպես փաստաբանի մոտ, այնպես էլ փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհրդի կողմից սահմանված այլ հաստատություններում:

2. Փորձաշրջանի անցկացման կարգը սահմանվում է փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ:

ՀՈԴՎԱԾ 45.10 ՈՒՍՄԱՆ ԱՎԱՐՏԸ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՈՒՄ

1. Փաստաբանական դպրոցն ավարտած ունկնդիրներին փաստաբանական դպրոցի տնօրենը տաս օրվա ընթացքում տրամադրում է հավաստագիր, որն իրավունք է տալիս ունկնդրին մասնակցելու որակավորման քննությանը:

ՀՈԴՎԱԾ 45.11 ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Որակավորման քննությունը փաստաբանական գործունեության արտոնագիր ստանալու միասնական քննությունն է, որին մասնակցելու իրավունք ունեն միայն փաստաբանական դպրոցում համապատասխան ուսուցում անցած ունկնդիրները:

2. Որակավորման քննությունը ընդունում է փաստաբանների պալատի որակավորման հանձնաժողովը: Որակավորման քննության ընդունման եւ հանձնման կարգը սահմանում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը:

3. Որակավորման քննությանը չմասնակցած կամ որակավորման քննությունները չհանձնած ունկնդիրը վերստին որակավորման քննություն հանձնելու համար պարտավոր է փաստաբանական դպրոցում անցնել հատուկ ծրագրով ուսուցում, բացառությամբ, երբ նա չի մասնակցել որակավորման քննությանը հարգելի պատճառներով: Երկրորդ անգամ որակավորման քննություններ չհանձնած ունկնդիրը վերստին կարող է մասնակցել որակավորման քննությանը փաստաբանական դպրոցում ընդհանուր հիմունքներով կրկին անգամ ուսուցում անցնելու դեպքում:

4. Որակավորման քննության արդյունքները կարող են բողոքարկվել փաստաբանների պալատի խորհրդին կամ դատական կարգով՝ որակավորման քննության արդյունքների հրապարակման պահից մեկ ամսվա ընթացքում:

ՀՈԴՎԱԾ 45.12 ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

1. Փաստաբանը վերապատրաստում կարող է անցնել փաստաբանական դպրոցում կամ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից հավատարմագրված այլ հաստատությունում:

2. Փաստաբանը պարտավոր է անցնել փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով եւ ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացներ, որոնք չեն կարող երկու տարվա ընթացքում քառասունութ ժամից պակաս լինել:

3. Վերապատրաստման ընթացքում փաստաբանների կողմից մինչդատական վարույթում եւ (կամ) դատական քննությանը չմասնակցելը համարվում է հարգելի, եթե փաստաբանը այդ մասին տեղյակ է պահել համապատասխան մարմնին:

Հոդված 30. Անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

2. Սույն օրենքի 22-րդ հոդվածը ուժի մեջ է մտնում փաստաբանական դպրոցի հիմնադրման պահից:

3. Այն կազմակերպությունները, որոնց սույն օրենքի ուժով արգելվում է իրենց անվանումներում օգտագործել «փաստաբան» բառը, դրա բոլոր հոլովածները կամ այդ բառը ներառող բառակապակցությունները, պարտավոր են սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից վեց ամսվա ընթացքում իրենց անվանումներից հանել այդ բառը դրա բոլոր հոլովածները կամ այդ բառը ներառող բառակապակցությունները: Սույն մասում նշված ժամկետը խախտած կազմակերպությունները կենթարկվեն վարչական պատասխանատվության:

4. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը ընտրված փաստաբանների պալատի նախագահի եւ փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամների լիազորությունները շարունակվում են ընտրվելու ժամանակ գործող օրենքով նախատեսված ժամկետով:

5. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահից դադարեցվում են որակավորման հանձնաժողովի անդամների, կարգապահական հանձնաժողովի անդամների և հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի լիազորությունները:

6. Փաստաբանի, դատավորի առնվազն տասնհինգ տարվա աշխատանքային ստաժ ունեցող անձը կարող է առանց փաստաբանական դպրոցում ուսանելու և որակավորման քննություն հանձնելու ստանալ փաստաբանական գործունեության արտոնագիր փաստաբանական դպրոցի հիմնադրման պահից մեկ տարվա ընթացքում:

7. Սույն օրենքի 28-րդ հոդվածով նախատեսված Օրենքի 41-րդ հոդվածի 5-րդ մասում նշված որոշումը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից ընդունվում է սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո վեց ամսվա ընթացքում:

Ա Մ Փ Ո Փ Ա Թ Ե Ր Թ

ՀՀ ԱԺ 1-ԻՆ ԸՆԹԵՐՑՄԱՄԲ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ «ՓԱՍՏԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ԵՎ «ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱՆՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

h/h	Առաջարկության հեղինակը, Գրության ամսաթիվը, գրության համարը	Առաջարկության բովանդակությունը	Եզրակացություն	Կատարված փոփոխությունը
	1	2	3	4
1.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	Նախագծի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. ««Սույն հոդվածով նախատեսված դատական ներկայացուցչությունը կամ դրա կազմակերպումը որպես պարբերաբար կամ վճարովի հիմունքներով մատուցվող ծառայություն կարող է իրականացնել միայն փաստաբանը, բացառությամբ՝ ա. մերձավոր ազգականներ՝ ծնողներ, զավակներ, որդեգրողներ, որդեգրվածներ, հարազատ եւ ոչ հարազատ (համահայր կամ համամայր) եղբայրներ եւ քույրեր, պապ, տատ, թոռներ, ինչպես նաեւ ամուսին եւ ամուսնու ծնողներ, վերջիններիս համար՝ փեսա եւ հարս ունեցող անձանց համար ներկայացուցչություն իրականացնելու դեպքերի, բ. այն անձանց, ովքեր դատարանում ներկայացնում են այն իրավաբանական անձի շահերը, որի կանոնադրական կապիտալի կեսից ավելի	Ընդունվել է:	Նախագծի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասը շարադրվել է հետևյալ խմբագրությամբ. «3. «Սույն հոդվածով նախատեսված դատական ներկայացուցչությունը կամ դրա կազմակերպումը որպես պարբերաբար կամ վճարովի հիմունքներով մատուցվող ծառայություն կարող է իրականացնել միայն փաստաբանը, բացառությամբ՝ 1) մերձավոր ազգականի, այդ թվում՝ ծնողի, զավակի, որդեգրողի, որդեգրվածի, հարազատ կամ ոչ հարազատ (համահայր կամ համամայր) եղբոր կամ քրոջ, պապու, տատու, թոռան, ինչպես նաև ամուսնու կամ ամուսնու ծնողի, փեսայի կամ հարսի համար անվճար ներկայացուցչություն իրականացնելու դեպքերի. 2) մերձավոր ազգականին

		բաժնեմասերը պատկանում են վերը նշված մերձավոր ազգականին»		(ազգականներին)՝ կանոնադրական կապիտալի կեսից ավելի բաժնեմասերը պատկանող իրավաբանական անձի շահերը դատարանում ներկայացնելու դեպքերի:»
2.	ՀՀ պատգամավոր՝ Նոսրատի Ասատրյան	Աժ Առաջարկվում է նախագծի 13-րդ հոդվածի 1-ին մասում երկրորդ անգամ նշված «Հայաստանի Հանրապետության» բառերից հետո լրացնել «կողմից վավերացրած» բառերը:	Ընդունվել է:	Այլ պետության փաստաբանը Հայաստանի Հանրապետությունում փաստաբանական գործունեությունն իրականացնում է սույն օրենքով, փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ եւ փաստաբանի վարքագծի կանոնադրով սահմանված կարգով, եթե Հայաստանի Հանրապետության կողմից վավերացված միջազգային պայմանագրերով այլ բան նախատեսված չէ:
3.	ՀՀ պատգամավոր՝ Նոսրատի Ասատրյան	Աժ Առաջարկվում է նախագծի 14-րդ հոդվածում՝ երկրորդ մասի երրորդ կետում «ձեռնարկատերերին» բառից հետո «և» բառը փոխարինել «կամ» բառով: երկրորդ մասը ավելացնել 6-րդ կետով. «առանձին, խորհրդապահական կարգով (կոնֆիդենցիալ), անարգել տեսակցել իր պաշտպանյալի հետ՝ առանց տեսակցությունների թվի և տևողության սահմանափակման, այդ թվում նաև տեսակցությանը հրավիրել արտոնագրված թարգման, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով»:	Ընդունվել է մասնակի: Առավել նպատակահարմար է բառերը միմյանցից անջատել ստորակտնելով:	,դիմելու պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, անհատ ձեռնարկատերերին եւ իրավաբանական անձանց (այսուհետ՝ տնտեսավարող սուբյեկտներ)՝ իրավաբանական օգնություն ցույց տալու համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր (տեղեկություններ) ստանալու պահանջով: 6. առանձին, խորհրդապահական կարգով (կոնֆիդենցիալ), անարգել տեսակցել իր պաշտպանյալի հետ՝ առանց տեսակցությունների թվի և տևողության սահմանափակման, այդ թվում նաև տեսակցությանը հրավիրել արտոնագրված թարգման, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով:

4.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	Աժ Առաջարկվում է օրենքի 23-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Հոդված 23. Փաստաբանի օգնականը. Փաստաբանն, իրավունք ունի ունենալու օգնականներ: Փաստաբանի օգնական կարող է լինել միայն բարձրագույն կամ միջին մասնագիտական կրթություն ունեցող անձը: Փաստաբանի օգնական չի կարող լինել սույն օրենքի 33-րդ հոդվածում նշված անձինք: Փաստաբանի օգնականը իր կարգավիճակը ձեռք է բերում պարզեցված կարգով փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից արտոնագրվելու միջոցով՝ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով: Սույն օրենքի իմաստով փաստաբանի օգնականի կարգավիճակը հավաստեցվում է փաստաբանի կարգավիճակին, որը օգտվում է փաստաբանի բոլոր իրավունքներից, բացառությամբ սույն հոդվածում թվարկված իրավունքներից՝ 1) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի մասնակցել դատարանում կամ մինչդատական վարույթում՝ քննչական կամ դատավարական գործողություններին՝ առանց իր ղեկավար փաստաբանի: 2) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի ստորագրել և ներկայացնել վերաքննիչ և վճռաբեկ բողոքներ, միջնորդություններ, առարկություններ, հայտարարություններ, պատասխաններ, հայցադիմումներ, բացարկներ, ինչպես նաև հարցեր	Ընդունվել է	Նախագիծը լրացվել է նետյալ բովանդակությամբ նոր՝ 18-րդ հոդվածով. « Հոդված 18. Օրենքի 23-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Հոդված 23. ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՕԳՆԱԿԱՆԸ «1. Փաստաբանն իրավունք ունի ունենալու օգնականներ: Փաստաբանի օգնական կարող է լինել միայն բարձրագույն կրթական կրթություն ունեցող անձը: Փաստաբանի օգնական չի կարող լինել սույն օրենքի 33-րդ հոդվածում նշված անձը: 2. Փաստաբանի օգնականը իր կարգավիճակը ձեռք է բերում պարզեցված կարգով փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից արտոնագրվելու միջոցով՝ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով: 3. Սույն օրենքի իմաստով փաստաբանի օգնականի կարգավիճակը հավաստեցվում է փաստաբանի կարգավիճակին, որը օգտվում է փաստաբանի բոլոր իրավունքներից՝ հետևյալ բացառություններով. 1) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի մասնակցել դատարանում կամ մինչդատական վարույթում քննչական կամ դատավարական գործողություններին՝ առանց իր ղեկավար փաստաբանի.

		տալ քննչական կամ դատավարական գործողություններին մասնակցելիս: 3) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի մասնակցել փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովին, այդ թվում նաև հեռակա կարգով անցկացվող ընդհանուր ժողովին, ընտրել և ընտրվել պալատի մարմիններում և պալատի նախագահ, մասնակցել պալատի կանոնադրության և վարքագծի կանոնագրքի քվեարկությանը: Փաստաբանի օգնականի իրավունքների սահմանափակման այլ դեպքեր կարող են նախատեսվել նաև վարքագծի կանոնագրքով: Փաստաբանի օգնականը կրում է բոլոր պարտականությունները, որոնք սույն օրենքով վերապահված է փաստաբանին, բասառությամբ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու պարտականությունը: Փաստաբանի օգնականի պարտականությունների սահմանափակման այլ դեպքեր կարող են նախատեսվել փաստաբանական պալատի կանոնադրությամբ: Փաստաբանի օգնականը փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի կանոնների պահանջները խախտելու դեպքում ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության: Փաստաբանի օգնականի արտոնագրի դադարեցման և կասեցման կարգը ու դեպքերը նախատեսված են սույն օրենքի 36-րդ և 38-րդ հոդվածներով: Փաստաբանի օգնականն իր ինքնությունը հաստատում է փաստաբանի օգնականի		2) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի ստորագրել և ներկայացնել հայցադիմումներ, միջնորդություններ, առարկություններ, հայտարարություններ, պատասխաններ, բացարկներ, վերաքննիչ կամ վճռաբեկ բողոքներ, ինչպես նաև հարցեր տալ քննչական կամ դատավարական գործողություններին մասնակցելիս. 3) փաստաբանի օգնականը իրավունք չունի մասնակցել փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովին, այդ թվում նաև՝ հեռակա կարգով անցկացվող ընդհանուր ժողովին, ընտրել և ընտրվել պալատի մարմիններում և պալատի նախագահ, մասնակցել պալատի կանոնադրության և վարքագծի կանոնագրքի քվեարկությանը. 4. Փաստաբանի օգնականի իրավունքների սահմանափակման այլ դեպքեր կարող են նախատեսվել նաև փաստաբանների վարքագծի կանոնագրքով: 5. Փաստաբանի օգնականը կրում է բոլոր պարտականությունները, որոնք սույն օրենքով վերապահված են փաստաբանին, բացառությամբ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու պարտականության: 6. Փաստաբանական պալատի կանոնադրությամբ կարող են նախատեսվել

		վկայականով, որոնց ձևը և տրամադրման կարգը հաստատում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը»:		փաստաբանի օգնականի պարտականությունների սահմանափակման այլ դեպքեր: 7. Փաստաբանի օգնականը փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի կանոնների պահանջները խախտելու դեպքում ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի 6-րդ գլխով նախատեսված կարգով: 8. Փաստաբանի օգնականի արտոնագրի դադարեցումը կամ կասեցումը իրականացվում է սույն օրենքի 36-րդ և 38-րդ հոդվածներով նախատեսված կարգով և դեպքերում: 9. Փաստաբանի օգնականն իր ինքնությունը հաստատում է փաստաբանի օգնականի վկայականով, որի ձևը և տրամադրման կարգը հաստատում է փաստաբանների պալատի խորհուրդը»:
5.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ Առաջարկվում է օրենքի 41 հոդվածը շարադրել հետևյալ բավանդակությամբ. «Հոդված 41. Հանրային պաշտպանությունը Հանրային պաշտպանություն է համարվում սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում տրամադրվող անվճար իրավաբանական օգնությունը: Անվճար իրավաբանական օգնությունը ներառում է. 1)խորհրդատվությունը՝ հայցադիմումների, դիմումների, բողոքների և այլ իրավաբանական բնույթի դատավարական փաստաթղթերի կազմում,	Ընդունվել է:	«Հոդված 41. Հանրային պաշտպանությունը 1. Հանրային պաշտպանություն է համարվում սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում տրամադրվող անվճար իրավաբանական օգնությունը: 2. Անվճար իրավաբանական օգնությունը ներառում է. 1)խորհրդատվությունը՝ հայցադիմումների, դիմումների, բողոքների և այլ իրավաբանական բնույթի

		ներառյալ՝ իրավաբանական տեղեկատվության տրամադրում, 2) ներկայացուցչությունը կամ պաշտպանությունը՝ քրեական, քաղաքացիական, վարչական և սահմանադրական գործերով: Սույն հոդվածի իմաստով ներկայացուցչությունը կամ պաշտպանությունն իրականացվում է քրեական գործով մինչդատական վարույթում, Հայաստանի Հանրապետության առաջին ատյանի, վերաքննիչ և վճռաբեկ դատարաններում, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրական դատարանում: Քրեական գործերով վարույթն իրականացնող մարմինը անվճար իրավաբանական օգնությունն ապահովում է հանրային պաշտպանի գրասենյակի միջոցով՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ կամ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված դեպքերում, կամ եթե դա է պահանջում արդարադատության շահը: 5. Այն անձանց շրջանակը, ով կարող է ստանալ անվճար իրաբավաբանական օգնություն, հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքերի: Նախագծից 29-րդ հոդվածի 3-րդ կետը հանել :	դատավարական փաստաթղթերի կազմում, ներառյալ՝ իրավաբանական տեղեկատվության տրամադրում, 2) ներկայացուցչությունը կամ պաշտպանությունը՝ քրեական, քաղաքացիական, վարչական և սահմանադրական գործերով: 3. Սույն հոդվածի իմաստով ներկայացուցչությունը կամ պաշտպանությունն իրականացվում է քրեական գործով մինչդատական վարույթում, Հայաստանի Հանրապետության առաջին ատյանի, վերաքննիչ և վճռաբեկ դատարաններում, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրական դատարանում: 4. Քրեական գործերով վարույթն իրականացնող մարմինը անվճար իրավաբանական օգնությունն ապահովում է հանրային պաշտպանի գրասենյակի միջոցով՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ կամ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված դեպքերում, կամ եթե դա է պահանջում արդարադատության շահը: 5. Այն անձանց շրջանակը, ով կարող է ստանալ անվճար իրաբավաբանական օգնություն, հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասով

				նախատեսված դեպքերի:»: Միաժամանակ, նախագծի 29-րդ հոդվածը լրացվել է հետևյալ բովանդակությամբ 7-րդ կետով. «7. Սույն օրենքի 27-րդ հոդվածով նախատեսված Օրենքի 41-րդ հոդվածի 5-րդ մասում նշված որոշումը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից ընդունվում է սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո վեց ամսվա ընթացքում:»:
6.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ Առաջարկվում է օրենքի 45-րդ հոդվածի 2-րդ մասում «նախագահը» բառը փոխարինել «խորհուրդը» բառով:	Ընդունվել է:	Հաշվի առնելով անվճար իրավաբանական օգնություն ստանալու համար դիմած քաղաքացիների հայտերի եւ փաստացի իրավաբանական օգնություն տրամադրելու դեպքերի վիճակագրական տվյալները՝ փաստաբանների պալատի խորհուրդը հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարի առաջարկությամբ օրենքով սահմանված ժամկետում հանրային պաշտպանի գրասենյակի ծախսերի նախահաշիվը (բյուջետային հայտը) ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն՝ պետական բյուջեի նախագծում ընդգրկելու համար:
7.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ Օրենքի 45.4 հոդվածի 2-րդ մասում «չորս անդամից» հետո լրացնել «և ՀՀ արդարադատության նախարարության մեկ ներկայացուցչից» բառերով:	Ընդունվել է:	Փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհուրդը կազմավորվում է փաստաբանների պալատի նախագահից եւ փաստաբանների պալատի խորհրդի

				կողմից փաստաբանական դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով նշանակված առնվազն չորս անդամից և ՀՀ արդարադատության նախարարության մեկ ներկայացուցիչից:
8.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ Առաջարկվում է օրենքի 45.4 հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետում «հաստատում է» բառից հետո լրացնել «ունկնդիրների ուսման վարձի չափը, դրա վճարման կարգը և» բառերը:	Ընդունվել է:	Փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհուրդը՝ 1) հաստատում է ունկնդիրների ուսման վարձի չափը, դրա վճարման կարգը և փաստաբանական դպրոցի աշխատանքային ներքին կանոնակարգերը եւ աշխատակազմի հաստիքացուցակը.
9.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ Նախագծի 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետում «պարտավորությունների» բառը փոխարինել «պարտականությունների» բառով: Նույն մասում հանել «այլ» բառը:	Ընդունվել է	Փաստաբանը կարող է իրականացնել հետևյալ գործունեությունը՝ 1. խորհրդատվություն, ներառյալ՝ վստահորդներին խորհրդատվություն տրամադրելը նրանց իրավունքների եւ պարտականությունների վերաբերյալ, փաստաթղթերի ուսումնասիրումը, իրավաբանական բնույթի փաստաթղթերի կազմումը (այսուհետ՝ խորհրդատվություն).
10.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ Նախագծի 6-րդ հոդվածի 5-րդ մասի «դատական մարմինների» բառերը փոխել «դատարանների» բառով:	Ընդունվել է	«Դատարանների կողմից դատական ծախսերի (վնասների) հատուցման հետ կապված փաստաբանի վարձատրության ողջամիտ չափը որոշելու նպատակով փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարող է սահմանել փաստաբանական գործունեության վճարների միջին

				գնացուցակ: Նշված գնացուցակը չի կարող օգտագործվել այլ նպատակով:»	
11.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ	Նախագծի 5-րդ հոդվածի 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. «Փաստաբանների պալատի նախագահի և այլ մարմինների լիազորություններն ավարտվում են միայն հաջորդ կազմի կամ նախագահի ընտրվելուց հետո՝ լիազորություններն ստանձնելու պահից» բառերով:	Ընդունվել է	«Փաստաբանների պալատի նախագահի եւ այլ մարմինների լիազորություններն ավարտվում են միայն հաջորդ կազմի կամ նախագահի ընտրվելուց հետո՝ լիազորություններն ստանձնելու պահից:»:
12.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ	Նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետից հանել «ինչպես նաև փոփոխություններ եւ (կամ) լրացումներ է կատարում դրանցում» բառերը:	Ընդունվել է	«հաստատում է փաստաբանների պալատի կանոնադրությունը եւ փաստաբանի վարքագծի կանոնագիրքը»
13.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ	Նախագծի 12-րդ հոդվածի առաջին մասը առաջին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Փաստաբան է հանդիսանում այն անձը, որն ունի իրավաբան բակալավրի կամ իրավաբան դիպլոմավորված մասնագետի որակավորում և որը ստացել է համապատասխան արտոնագիր փաստաբանական գործունեություն իրականացնելու համար:»	Ընդունվել է	«1. Փաստաբան է հանդիսանում այն անձը, որն ունի իրավաբան բակալավրի կամ իրավաբան դիպլոմավորված մասնագետի որակավորում և որը ստացել է համապատասխան արտոնագիր փաստաբանական գործունեություն իրականացնելու համար:»
14.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան	ԱԺ	Նախագծի 22-րդ հոդվածի համաձայն. «որակավորման հանձնաժողովի տրված վկայագիրն ուժի մեջ է տրման պահին հաջորդող վեց ամսվա ընթացքում»: Որակավորման հանձնաժողովի վկայագրի ուժի մեջ մնալու ժամկետն առաջարկվում է երկարացնել՝ այն դարձնելով մինչև հաջորդ՝ փաստաբանական գործունեության արտոնագիր ստանալու համար որակավորման քննությունների անցկացումը:	Ընդունվել է	«Որակավորման հանձնաժողովի տված վկայագիրն ուժի մեջ է տրման պահից մինչև հաջորդ՝ փաստաբանական գործունեության արտոնագիր ստանալու համար որակավորման քննությունների անցկացումը»:

15.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան ԱԺ	Նախագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. 1. 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Փաստաբանների պալատի նախագահը փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով www.azdarar.am կայքում հրապարակում է փաստաբանների ցուցակը :»	Ընդունվել է	Փաստաբանների պալատի նախագահը փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ սահմանված կարգով www.azdarar.am կայքում հրապարակում է փաստաբանների ցուցակը :»
16.	ՀՀ պատգամավոր՝ Հովհաննես Սահակյան ԱԺ	Նախագծի 45.4 հոդվածի 3-րդ մասի « երկու տարի» բառերը փոխել «մեկ տարի» բառերով:	Ընդունվել է	3. «Փաստաբանական դպրոցից որպես կարգապահական տույժ հեռացված ունկնդիրը զրկվում է մեկ տարվա ընթացքում փաստաբանական դպրոց կրկին ընդունվելու իրավունքից:»
17.	ՀՀ պատգամավոր Ռաֆիկ Պետրոսյան ԱԺ	Նախագծի 17-րդ հոդվածի առաջին պարբերությունում «կողմից վավերացված» բառերը առաջարկում ենք հանել : Նախագծի 27-րդ հոդվածով նախատեսվում է օրենքը լրացնել 39.8-րդ հոդվածով, որի 1-ին մասի 4-րդ կետի «փաստաբանի արտոնագիրը դադարեցվել է» բառերն առաջարկում ենք փոխարինել «սույն օրենքով սահմանված կարգով	Չի ընդունվել: Համաձայն ՀՀ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածի.« Միջազգային պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում միայն վավերացվելուց կամ հաստատվելուց հետո:» Ընդունվել է:	4) կարգապահական խախտումը կատարելուց հետո սույն օրենքով սահմանված կարգով փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը դադարեցվել է

		փաստաբանի արտոնագրի գործողությունը դադարեցվել է» բառերով: Նույն հոդվածով նախատեսվում է Օրենքը լրացնել 39.9-րդ հոդվածով, որի 6-րդ մասի «Փաստաբանը տույժ չունեցող է համարվում » բառերն առաջարկում ենք փոխարինել «փաստաբանը համարվում է կարգապահական տույժի չենթարկված» բառերով:	Ընդունվել է:	«6. Փաստաբանը համարվում է կարգապահական տույժի չենթարկված »
18.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Ռաֆիկ Պետրոսյան	Նախագծի 29-րդ հոդվածի համաձայն որակավորման հանձնաժողովի տրված վկայագիրն ուժի մեջ է տրման պահին հաջորդող վեց ամսվա ընթացքում: Որակավորման հանձնաժողովի վկայագրի ուժի մեջ մնալու ժամկետն առաջարկվում է երկարացնել՝ այն դարձնելով մինչև հաջորդ՝ փաստաբանական գործունեության արտոնագիր շատանալու համար որակավորման քննությունների անցկացումը:	Ընդունվել է:	«Որակավորման հանձնաժողովի տված վկայագիրն ուժի մեջ է տրման պահից մինչև հաջորդ՝ փաստաբանական գործունեության արտոնագիր ստանալու համար որակավորման քննությունների անցկացումը»:
19.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Ռաֆիկ Պետրոսյան	Նախագծում առկա են նաև որոշ խմբագրական բնույթի շտկումներ կատարելու անհրաժեշտություն: Մասնավորապես, Նախագծի 21-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «պետական մարմիններում» բառերից հետո անհրաժեշտ է ավելացնել «տեղական ինքնակառավարման մարմիններում» բառերը, իսկ 38-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետում «պետական ծառայության» բառերից հետո՝ «համայնքային ծառայության» բառերը:	Ընդունվել է:	«Փաստաբանը պետք է ապահովվի իր վստահորդի հետ առանձին, անարգել, մեկուսի հաղորդակցվելու, խորհրդատվություն տրամադրելու հնարավորությամբ պետական մարմիններում եւ հիմնարկներում, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում այդ թվում նաև՝ դատական մարմիններում:» 4) անցել է հանրային ծառայության՝ պետական ծառայության, համայնքային ծառայության մեջ գտնվելու ժամկետով, բայց ոչ ավելի քան 5 տարի ժամկետով»:

20.	ՀՀ պատգամավոր ԱԺ Ռաֆիկ Պետրոսյան	«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին կետում կատարել համապատասխան փոփոխություններ, նախագիծը գործող օրենսգրքի 169.14-րդ հոդվածի վերնագրի հետ համապատասխանեցնելու նպատակով:	Ընդունվել է	Նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին կետը շարադրվել է հետևյալ խմբագրությամբ. «1) վերնագիրը «ԶԹՈՒՅԼԱՏՐՎԱԾ» բառից հետո լրացնել «ԿԱՄ ՕՐԵՆՔՈՎ ԱՐԳԵԼՎԱԾ» բառերով.»։
21.	ՀՀ պատգամավոր ԱԺ Ռաֆիկ Պետրոսյան	ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում» կատարել համապատասխան փոփոխություններ՝ օրենսգիրքը «Փաստաբանության մասին ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի հետ համապատասխանեցնելու համար:	Ընդունվել է	Փաթեթն ընդգրկվել է նոր՝ «ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով, որով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասը շարադրվել է հետևյալ խմբագրությամբ. «1. Դատարանում ներկայացուցիչ կարող է լինել դատարանում գործը վարելու պատշաճ ձևակերպված լիազորություն ունեցող ցանկացած գործունակ քաղաքացի, բացառությամբ «Փաստաբանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերի:»։